

Sygn. akt XI W 7263/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Monika Makowska

Protokolant: Karolina Szczęsna

Oskarżyciel publiczny: K. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2015 roku w W.

sprawy **M. C.**

syna A. i E.

urodzonego dnia (...) w W.

obwinionego o to, że:

w dniu 01 lipca 2014 r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...)

w W., będąc właścicielem firmy (...) użytkownika pojazdu marki L. (...) o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 06.05.2014 r. o godzinie 16:09 na ul. (...)

w W..

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 Kodeksu Wykroczeń

orzeka

I. obwinionego **M. C.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego wykroczenie z art. 96 § 3 kw i za to na podstawie art. 96 § 3 kw skazuje go, a na podstawie art. 96 § 3 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 400 (czterystu) złotych;

II. na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 40 (czterdziestu) złotych tytułem opłaty

Sygn. akt XI W 7263/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 06 maja 2014 roku o godz. 16:09 na ul. (...) w W. za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego pomiar prędkości zostało wykonane zdjęcie pojazdowi marki L. (...) o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do ograniczenia prędkości określonego ustawą i przekroczył dozwoloną prędkość o 30 km/h.

Na podstawie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców ustalono, iż właścicielem pojazdu jest firma (...). ul. (...) (...)-(...) W..

Do ustalonego właściciela pojazdu zostało wysłane wezwanie do wskazania informacji o użytkowniku pojazdu samochodowego.

W odpowiedzi wpłynęło pismo, w którym wskazano użytkownika: firma (...) ul. (...) (...)-(...) W..

Do ustalonego użytkownika pojazdu zostało wysłane wezwanie wraz z formularzami oświadczeń o wyrażeniu zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczenia z art. 92a kw, bądź do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia o wyrażeniu zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem. Poczta została podjęta przez M. C..

Następnie wobec nieudzielenia stosownej odpowiedzi przez M. C., Straż Miejska wezwała go do osobistego stawiennictwa w siedzibie Straży Miejskiej w związku z niedopełnieniem ustawowego obowiązku wskazania osoby użytkującej pojazd. Poczta została podjęta przez M. C..

Wobec faktu, iż M. C. nie stawił się w siedzibie Straży Miejskiej, odstąpiono od sporządzenia protokołu przesłuchania osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia z art. 96 § 3 kw i sprawę przekazano do rozpoznania przez tut. Sąd.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: częściowych wyjaśnień obwinionego złożonych w trakcie postępowania sądowego, notatki urzędowej (k. 1-3), wezwania (k. 4-5), informacji z M-Leasing (k. 6), pisma z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej (k. 7), wezwania (k. 8), oświadczenia (k. 9, 10), zpo (k. 11), wezwania (k. 9, 10), zpo (k. 13), pisma (k. 14), notatki urzędowej (k. 15), notatki urzędowej (k. 16), KRK (k. 35), pisma ze Straży Miejskiej z płytą CD (k. 39-40), informacji o wpisach w ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego (k. 41).

Obwiniony w toku postępowania sądowego nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień. Podtrzymał swoje stanowisko w sprawie sformułowane przez niego w sprzeciwie od wyroku nakazowego (k. 28). Podnosił w nim, iż zgodnie z przepisami art. 41 § 1 kpw w zw. z art. 183 kpk dopuszczalna jest odmowa wskazania osoby, której powierzono pojazd do kierowania jeżeli udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić jego lub osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność za wykroczenie. W związku z powyższym czyn opisany w wyroku Sądu nie nosi znamion czynu zabronionego. Dodatkowo wskazał, że w wyroku nakazowym jako podstawę prawną wskazano między innymi art. 96 § 1 kw. Obwiniony twierdził, iż nie dopuścił się żadnego z czynów wymienionych w tym paragrafie. Zarzutu o popełnienie takiego czynu nie zawiera powołany powyżej wniosek o ukaranie. Brak jest jakichkolwiek przesłanek wskazujących na dopuszczenie się przez obwinionego któregośkolwiek z czynów wymienionych w art. 96 § 1 kw.

Obwiniony po okazaniu mu k. 8, 11 potwierdził, iż otrzymał wezwanie od Straży Miejskiej, które odebrał osobiście - na zpo widnieje jego podpis.

Po odtworzeniu nagrania znajdującego się na płycie CD (k. 40), obwiniony oświadczył, iż na zapisie znajduje się samochód, którego jest on użytkownikiem.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego w części, w której potwierdził on fakt, iż jest użytkownikiem samochodu marki L. (...) o nr rej. (...), otrzymał wezwanie od Straży Miejskiej z dnia 09.06.2014r. oraz fakt, że na zdjęciu z fotoradaru z dnia 06.05.2014r. znajduje się ten samochód. Wyjaśnienia obwinionego w tej części są potwierdzone innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, tj. notatką urzędową (k. 1-3), wezwaniem i zwrotnym potwierdzeniem odbioru (k. 8, 11), zdjęciem z fotoradaru (k. 40).

Sąd nie podzielił jednakże stanowiska obwinionego w zakresie w jakim twierdzi, iż brak jest podstaw do przypisania mu zarzucanego czynu. Nadto Sąd nie zgodził się również z argumentacją obwinionego, iż miał on prawną możliwość odmowy wskazania osoby, której powierzył pojazd do kierowania – jeżeli udzielenie takiej odpowiedzi mogłoby narażać jego lub osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność za wykroczenie. Sąd uznał bowiem, że obwiniony dokonał błędnej analizy prawnej stanu faktycznego a powoływane przez niego okoliczności nie mają zastosowania w niniejszej sprawie.

Za podstawę dokonanych w przedmiotowej sprawie ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto materiał dowodowy ujawniony w trybie art. 76 § 1 kpw w postaci: notatki urzędowej (k. 1-3), wezwania (k. 4, 5), informacji z M-Leasing (k. 6), pisma z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej (k. 7), wezwania (k. 8), oświadczenia (k. 9, 10), zpo (k. 11), wezwania (k. 12), zpo (k. 13), pisma (k. 14), notatki urzędowej (k. 15), notatki urzędowej (k. 16), KRK (k. 35), pisma ze Straży Miejskiej z płytą CD (k. 39-40), informacji o wpisach w ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego (k. 41). Sąd uznał powyższe dokumenty za w pełni wiarygodne. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości ani autentyczności, Sąd natomiast z urzędu nie dostrzegł powodów, dla których należałoby im odmówić wiarygodności i mocy dowodowej.

Dokonując subsumcji tak ustalonego w sprawie stanu faktycznego pod obowiązujące przepisy sprawa, Sąd doszedł do przekonania, iż swoim zachowaniem obwiniony M. C. wyczerpał znamiona wykroczenia spenalizowanego w art. 96 § 3 kw.

Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw ma na celu m.in. ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu. Przepis ten odnosi się wprost do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2012 poz. 1137), zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. W świetle art. 96 § 3 kw oraz art. 78 ust. 4 Prawo o ruchu drogowym na obwinionym jako właścicielu pojazdu ciążył obowiązek posiadania danych na temat osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź też zasłanianie się niepamięcią może być uznane za przejaw zachowania sprawczego z art. 96 § 3 kw. Niewskazaniem osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania poprzez udzielenie odpowiedzi negatywnej będzie bowiem zarówno niewskazanie tej osoby, jak i stwierdzenie zobowiązanego, że nie wie on, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd w czasie zdarzenia (Stefański R.A., Wykroczenia drogowe. Komentarz, Lex 2011). Jednocześnie wskazać należy, iż stosownie do treści art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym właściciel lub posiadacz zwolniony jest z obowiązku wskazanego w art. 96 § 3 kw, w przypadku użycia pojazdu przez osobę nieznaną wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza w sposób niemożliwy do zapobieżenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy należy podkreślić, że w niniejszym postępowaniu bezsporne jest, iż w dniu 06 maja 2014 roku o godzinie 16:09 na ul. (...) w W. ujawnione zostało wykroczenie drogowe polegające na przekroczeniu prędkości przez kierującego pojazdem marki L (...) o nr rej. (...) tj. czyn z art. 92a kw. Potwierdziły to zebrane w sprawie dowody w postaci notatki urzędowej (k. 1-3) oraz płyta CD (k. 40). Okoliczności tej nie kwestionował również obwiniony. Nie ulega również wątpliwości, iż użytkownikiem pojazdu marki L (...) o nr rej. (...) tj. obwiniony M. C. został skutecznie wezwany przez Straż Miejską m.st. W. do wskazania kierującego pojazdem lub użytkownika pojazdem w wymienionym wyżej dniu. Obwiniony bowiem przyznał, iż otrzymał wezwanie od Straży Miejskiej wskazane na karcie 8 akt sprawy.

Obwiniony podnosił, że dopuszczalna jest odmowa wskazania osoby, której powierzono pojazd do kierowania, jeżeli udzielenie odpowiedzi mogłoby narażać jego lub osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność za wykroczenie. Zatem z jego wyjaśnień wynika, iż nie dokonał wskazania, bowiem samochód był użytkowany przez kilka osób z kręgu jego bliskich, których nie chciał obciążać.

Odnosząc się do wyjaśnień obwinionego podnieść należy, iż brak jest regulacji prawnej, umożliwiającej odmowę wskazania takiej osoby z powołaniem się na okoliczności podniesione przez obwinionego. Zatem nawet ewentualna niechęć obwinionego do wskazania osoby bliskiej jako użytkownika/posiadacza pojazdu w oznaczonym czasie, nie może być traktowana jako okoliczność wyłączająca odpowiedzialności za popełnienie wykroczenia. Właściciel lub posiadacz pojazdu nie może skutecznie uchylać się od obowiązku przewidzianego w art. 78 ust. 4 Pord w sytuacji powierzenia pojazdu osobie najbliższej, która dopuściła się wykroczenia. Sąd w rozpoznawanej sprawie podziela zdanie Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 30 listopada 2004 roku sygn. akt I KZP 26/04 (OSNKW 2004/11-12/102), iż w sprawach o wykroczenia nie znajduje zastosowania art. 183 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw, w sytuacji gdy udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić osobę najbliższą na odpowiedzialność za wykroczenie. Przepis ten bowiem upoważnia do uchylecia się od odpowiedzi na pytania wówczas, gdy udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić osobę najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwa lub przestępstwa skarbowe. W konsekwencji, także osoba rozpytywana w sposób pozaprocesowy przez uprawniony organ, żądający od niej informacji, którą z mocy przepisu szczególnego ma obowiązek przekazać temu organowi, może odmówić udzielenia odpowiedzi, czyli nie udzielić określonej wiadomości, tylko wówczas, gdy owa odpowiedź (informacja) mogłaby narazić osobę jej najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a nie za wykroczenie.

Nadto zdaniem Sądu podkreślenia wymaga fakt, iż z obowiązku wskazania kierującego pojazdem obwiniony mógłby zostać zwolniony jedynie w przypadku, gdyby zostało ustalone, że pojazd w tym czasie został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Jednakże w rozpoznawanej sprawie taka okoliczność nie miała miejsca.

Jednocześnie wskazać należy, że w sytuacji gdy z pojazdu korzysta wiele osób i w braku możliwości zapamiętania tych danych, właściciel może np. prowadzić w tym celu stosowny rejestr tak, aby zgodnie z ustawą efektywnie wywiązać się z obowiązku wobec organu, w sytuacji zwrócenia się o takie dane przez organ zgodnie z art. 96 § 3 kw. Niewątpliwym jest natomiast, że powierzanie samochodu wielu osobom w żaden sposób nie może zwalniać jego właściciela czy posiadacza z obowiązku z art. 78 ust. 4 p.r.d. Obowiązek ten dotyczy, bowiem, w równym stopniu wszystkich właścicieli i posiadaczy pojazdów – bez względu na to czy jedynie oni sami użytkują swoje pojazdy czy też oddają je do korzystania innym osobom.

Nadto jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie o sygn. P 27/13, który orzekał o zgodności przepisu art. 78 ust. 4 Pord z Konstytucją, to właśnie na właścicielu (a w tym także kierowcy pojazdu) spoczywa wiele obowiązków. Obowiązkiem kierowcy pojazdu jest nie tylko sporządzanie przeglądu technicznego, opłacanie ubezpieczenia ale także ciąży na nim obowiązek posiadania wiedzy komu swój pojazd powierza.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż obwiniony wypełnił znamiona czynu stanowiącego wykroczenie z art. 96 § 3 kw, przy czym czyn obwinionego był społecznie szkodliwy.

Obwiniony jest osobą pełnoletnią i nie zachodziły wątpliwości odnośnie jego poczytalności. W świetle zebranego materiału dowodowego jego wina nie budzi żadnych wątpliwości.

Jednocześnie wskazać należy, iż zgodnie z art. 1 § 2 kw nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. W myśl natomiast art. 6 § 1 kw wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi.

W przedmiotowej sprawie zapytanie od Straży Miejskiej zostało skierowane do obwinionego w krótkim czasie od daty zdarzenia, co umożliwiło ustalenie przez niego kto w tym dniu użytkował samochód. Zdaniem Sądu obwiniony miał świadomość, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd, jednakże z uwagi na to iż jest to osoba mu bliska nie chciał go wskazać. Uznał bowiem, że nie ma takiego obowiązku, gdyż z uwagi na treść art. 183 kpk może odmówić wskazania osoby bliskiej. Wobec czego w ocenie Sądu obwiniony popełnił zarzucany mu czyn umyślnie, z zamiarem bezpośrednim jego popełnienia.

Wymierzając obwinionemu karę, Sąd kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru określonymi w art. 33 kw. Orzeczona kara grzywny w wysokości 400 złotych w swojej dolegliwości nie przekracza stopnia winy, jest adekwatna do stopnia wymagalności zachowania zgodnego z prawem w odniesieniu do realiów sprawy. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionego Sąd zważył, że M. C. popełnił wykroczenie na skutek naruszenia istotnego obowiązku z ustawy Prawo o ruchu drogowym. Tego typu wykroczenia, jakie popełnił obwiniony, zdarzają się w obecnych czasach nagminnie. W związku z tym, wymogi społecznego oddziaływania w zakresie kształtowania prawidłowych postaw wobec porządku prawnego sprawiają, że kary wymierzone za takie wykroczenia powinny odstraszać od ich popełniania i uświadamiać konieczność wywiązywania się z obowiązku z art. 78 ust. 4 p.r.d. Wymierzając obwinionemu karę Sąd uwzględnił też warunki materialne i finansowe obwinionego, który osiąga dochody w kwocie około 8000 złotych miesięcznie. Orzeczona kara jest karą spełniającą swe cele zarówno w zakresie prewencji generalnej, jak i przede wszystkim indywidualnej. Jest ona adekwatna do okoliczności przypisanego czynu i jego społecznej szkodliwości.

Na podstawie art. 118 § 1 kpw i art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw, Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r. Nr 118, poz. 1269) oraz opłatę w wysokości 40 (czterdzieści) złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).